

1. Terve Jeesuse õpetuse kokkuvõte kahes punktis

Kui Jeesus alustas oma õpetamist, siis ta andis oma õpetuse kokkuvõttena kaks punkti. Need olid: „Taevariik on lähedal“ ja „parandage meelt“.

Esimene asi – see tähendab Jumala riigi tulemine – on Jumala enda tegu. See on tehtud meie jaoks, aga ilma meieta. Teine asi – see tähendab meeleparandus – on küll samuti Jumala tegu, aga ühtlasi on see ka meie endi tegu, mille me teeme ainult koos Jumalaga ja mitte kunagi ilma Tema.

Nõnda on need mõlemad punktid omavahel seotud. Meie meeleparandus on selle vili, mida on meie heaks teinud Jumal.

Kaks sõna „Taevariigi tulemine“ sisaldavad kõike seda, mis Jumal on teinud: vana testamendi ilmutust, Jumala Sõna lihakssaamist, Jeesuse õpetust, imesid, jüngrite kutsumist, eneseohverdust ristil, ülestõusmist, taevaminekut ja Püha Vaimu saatmist. Kõik see kestab Kirikus edasi, eelkõige Pühas Missaohvris ja pühades Sakramentides. Taevariigi tulemine on Jeesuse õpetuse esimene punkt või osa.

Ja see on meie meeleparanduse hädavajalik alus, nagu allpool näeme.

2. Meeleparandus ja pöördumine – ühe asja kaks aspekti

Uus Testament kasutab meeleparandusest rääkides kahte sõna: „pöördumine“ (kreeka keeles *epistrofe*) ja „meeleparandus“ (*metanoia*). Eesti tõlked annavad väga hästi edasi kreeka sõnade sisu.

Mis on pöördumine, on näha juba sõnast endast. Olin suundumas ühele poole ja pöördun, et suunduda teisele poole. Meeleparandus tähendab mõistmise või meele muutust. Meeleparandus toimub eelkõige meie sees, meie südames, meie vaimus.

Pöördumine toimub samuti vaimus, aga laieneb ka väljapoole, hõlmates ka tegusid ja kogu elu. Me parandame meelt pigem otse Jumala ees, pöördume aga ka inimeste silme ees. Niimoodi väljendavad kaks Piibli sõna ühte tegelikkust kahest vaatepunktist. Pidades seda meeles, kasutan ma edaspidi mõlemat sõna ilma neid eristamata, sest kontekst näitab küllalt hästi, millisest aspektist on jutt.

3. Meeleparanduse vajadus

Jumala tegu on alati halastustegu. Esimene Jumala halastustegu on maailma ja inimese loomine. Kui midagi ei ole enne olemas ja keegi teine annab sellele olemise, siis see on halastustegu. Nii õpetab püha Thomas Aquinost.

Patu tõttu said teised asjad inimestel ebajumalaks tõelise Jumala asemel. Kui suur see õnnetus on, ei oska me isegi ette kujutada. Meil pole kogemust, mida tähendab patuta olemine. Ainult järk-järgult saame me hakata aimama, kui tohutu vaene on see, kelle jumal on asjad, mis ei suuda luua ega päästa. Oma loomuses on patt selline hoiak asjade suhtes, justkui nad oleksid tõeline Jumal, ehkki nad seda tegelikult pole.

Seepärast, kui Piiblis on jutt meeleparandusest, mainitakse alati asju, millest on vaja pöörduda ära Jumala poole. Püha Paulus kirjutab inimestest, „kes varem on pattu teinud ega ole meelt parandanud oma rüvedusest ja hoorusest ja kõlvatusest, mida nad on teinud.“ (2 Kor 12:21) Ka Jeremias ütleb: „Pöördugu ometi igaüks oma kurjalt teelt ja oma kurjadest tegudest.“ (Jr 25:5)

Jumala sõna on meiega siiras: kui meil ei oleks pöördumist, siis meie ees on surm. Jeesus ütles: „Kas te arvate, et need galilealased olid suuremad patused kui kõik muud galilealased, et nad seda on kannatanud? Ma ütlen teile, ei sugugi, vaid kui teie ei paranda meelt, hukkute kõik nõndasamuti.“ (Lk 13:2-5)

4. Meeleparanduse algus

Me isegi ei teaks, et meil on vaja meelt parandada, kui Jumal seda ei ütleks.

Hea on meeles pidada, et Jumal on meie ja teiste inimeste pöördumise allikas.

Ta tahab ise esimesena, et meil oleks tõeline ja elav Jumal, Ta tahab olla meie Jumal. Tee selleni viib pöördumise kaudu. Prohvet Hesekieli raamatust loeme: „Kas mul tõesti peaks olema hea meel õela surmast, ütleb Issand Jumal? Kas mitte sellest, et ta pöördub ära oma teedelt ja jääb elama?“ (18:23) Teisest kohast, Jeremiase raamatust leiame palve: „Too mind tagasi, et saaksin pöörduda, sest sina oled Issand, mu Jumal!“, Nutulaulude raamatust sama: „Too meid, Issand, tagasi enese juurde, siis me pöördume!“ ja evangeeliumist: „Ma usun, aita mind mu uskmatuses!“ Kõik need sõnad näitavad, kust tuleb inimese meeleparandus ja

pöördumine. Inimese tahtmine ja lootus, et ta kuuluks täiesti Jumalale, tugineb Jumalale ja sünnib kõigepealt Jumala südames.

5. Meeleparanduse alus

Nagu sai öeldud, teeb see, et taevariik on meie lähedal (mis on Jumala tegu), võimalikuks meie meeleparanduse. Püha Markuse evangeeliumis, kui Jeesus ütleb „Jumala riik on lähedal. Parandage meelt“, lisab Ta ka juurde: „uskuge evangeeliumisse!“ See tähendab, et meie pöördumine sõltub sellest, kas me võtame vastu hea sõnumi sellest, mida Jumal on meie heaks teinud. Heast sõnumist saame teada, et meie tee taevasse on läinud lahti. Seda vastu võtmata ei ole mõtet meelt parandada ega pöörduda. Pöördumise alus on see: Mulle (meile) anti taevas, järelkult peaksin ma saama selliseks, et ma sinna sobin.

Sellepärast on vaja tähele panna, et meie pöördumise plaanid tulevad Jumala käest. Ja see on Jumal, kes need on teinud.

Me saame parandada meelt sedavõrd, kui võrd see on meil võimalik praegusel hetkel. Me ei saa näha tervet teed, mis on meie ees. Inimese pöördumises on alati sees usaldus Jumala vastu, sest ainult Tema teab, kui palju on veel minna, et jõuda Temani. Nii kaua, kui meile jääb aluseks Jumala halastus, on meil võimalus parandada meelt.

6. Meeleparandus Jumala silmis

Evangeeliumist saame teada, kuidas Jumal näeb inimese pöördumist. Jeesus ütles: „taevas on ühe meeltparandanud patuse pärast rohkem rõõmu kui üheksakümne üheksa õige pärast, kellele ei ole vaja meeleparandust.“ (Lk 15:7) Sellest tuleb välja, et meeleparandus on kõige suurem Jumala tegu. Pöördumises on kõige paremini näha Jumala suurus, lahkus ja au. Jeesus õpetab mujal: „Nõnda paistku teiegi valgus inimestele, et nad teie häid tegusid nähes ülistaksid teie Isa, kes on taevas.“ (Mt 5:16)

7. Meeleparanduse raskus

Meeleparandus on meie patuse loomusega vastuolus. Iga inimene, kes tahab pöörduda, tunneb seda. Võib juhtuda, et inimene on kangekaelne Jumala vastu. Nagu ütlevad sõnad Johannese Ilmutusraamatust: „inimesed, keda neis nuhtlustes ei tapetud, ei parandanud meelt oma kätetööst, et nad oleksid loobunud kummardamast kurje vaime ning kuld- ja hõbe- ja vask- ja kivi- ja puujumalaid, kes ei suuda näha ega kuulda ega kõndida. Nad ei parandanud meelt oma mõrvadest ega oma nõidustest ega oma hoorustest

ega oma vargustest.“ (Ilm 9:20-21) Kui me ikka tahame pöörduda, siis võime tunda kurbust. Aga selle vili on hea. Püha Paulus kirjutab: „Ma ei rõõmusta, et teie kurvastasite, vaid et te kurvastasite meeleparanduseks. Te olete ju Jumalale meelepärast kurvastanud, nii et meie ei ole teile millegagi kahju teinud. Jah, Jumalale meelepärane kurvastus toob meeleparanduse päästeks, mida ei kahetseta (...).“ (2 Kr 7:9-10)

8. Meeleparanduse vahend

Meie meeleparanduse vahend on iga rist (see tähendab iga puudus selles maailmas), mida me kanname koos Jeesusega. Sest Kristuse Rist on selle maailma päästmise vahend. Jeesus hoiab risti tugevalt ja õpetab, et meie teeksime sama. Kui meiega juhtub midagi halba või ebameeldivat, siis me saame Jeesuse väega kasutada seda oma pöördumise tööriistana. Hea on seda meeles pidada, sest muidu me ei saaks aru, miks meiega juhtuvad sellised koledad asjad. Nüüd on selge: need juhtuvad meil selleks, et meie kergemini paradaksime meelt ja kogu oma elu.